

Az interjúk kiadásának körülményeiről

Az itt olvasható interjúk az 1980-as évek második felében készültek. Szerkesztett, autorizált, lektorált és kötetbe rendezett formában szerepeltek a JATE Kiadó 1990-re tervezett könyvei között, megjelenésükre azonban végül mégsem került sor. Amikor az elmúlt év során a Szláv Filológiai Tanszék érdeklődést mutatott a mindaddig csupán a szegedi Egyetemi Könyvtár Dokumentációs Tárában tanulmányozható kézirat iránt, levélben fordultam a kötetben szereplő írókhoz, melyben egyebek mellett a következők álltak:

"Talán emlékszik még rá, hogy lassan egy évtizeddel ezelőtt szegedi egyetemisták keresték meg és készítették interjút Önnel egy olyan riportkötet számára, amelyben a jugoszláviai magyar irodalom akkori helyzetét igyekeztünk bemutatni, pártatlanságra törekedve és helyet adva minden nemzedéknek, illetve irányzatnak. Szándékunkat akkor a vajdasági írók többsége örömmel fogadta. Az interjúkötet el is készült, a vaskos könyvvé duzzadt anyag megjelenését azonban a magyar könyvterjesztés és könyvkiadás akkortájt csőddel fenyegető helyzetében senki sem vállalta, később pedig már magam sem szorgalmaztam, mert úgy gondoltam, hogy a riport "frissen" érdekes.

Ennyi év eltelte után azonban az akkori nyilatkozatok megint fontossá váltak — most már mint irodalomtörténeti dokumentumok. Ezért örülök annak, hogy akadt vállalkozó közreadásukra. Úgy gondolom viszont, hogy az elemi tisztesség két dolgot tőlem, a kötet szerkesztőjétől, föltétlenül megkövetel:

1. Újra meg kell kérdeznem Önt, hogy az egyszer már autorizált szöveg mostani megjelenéséhez ismételten adja-e hozzájárulását;
2. illetve kíván-e kiegészítéseket, széljegyzeteket fűzni akkori nyilatkozatához — akár lábjegyzetek, akár külön esszé/nyilatkozat formájában?

Egyvalamit nem szeretnék csupán: az akkori szöveg mai javítását, átírását vagy csonkítását — ez ugyanis éppen a kötet irodalomtörténeti dokumentum-értékét kérdőjelezné meg. A kiadásból természetesen világosan kitűnik majd, hogy az eredeti interjúk mikor készültek."

A hajdani beszélgetések közlése ellen senki sem tiltakozott, többen fűztek azonban nyilatkozatukhoz rövidebb-hosszabb megjegyzéseket; ezek természetesen belekerültek a mostani kiadásba. Arról pedig, hogy a saját véleményem változott-e az 1989-ben készült utószó megírása óta, tanúskodhat az a kritika, amelyet Csorba Bélának és Vékás Jánosnak a Symposium-mozgalom krónikájáról szóló könyvéről írtam az Alföld felkérésére 1995 tavaszán, és amely e kötet függelékében is olvasható.

(Sz.M.)